



# Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.518.2025

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

**Pan**

**Szymon Hołownia**

**Marszałek Sejmu**

**Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 12788 z 15 października 2025 r. Pani Posłanki Anny Wojciechowskiej wraz z grupą posłów, w sprawie objęcia pracowników domów pomocy społecznej dla osób psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie szczególną ochroną prawną, analogiczną do ochrony przysługującej funkcjonariuszom publicznym oraz pracownikom ochrony zdrowia, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Art. 115 § 13 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383) zawiera zamknięty katalog osób posiadających status funkcjonariusza publicznego. Należy podkreślić, że w świetle wskazanego przepisu pojęcie to odnosi się zarówno do osoby będącej podmiotem czynu zabronionego, jak i tej, która takiemu czynowi podlega. Nadanie statusu funkcjonariusza publicznego oznacza więc m. in. objęcie danej osoby szczególną ochroną prawną. Katalog osób posiadających status funkcjonariusza publicznego ma charakter zamknięty, jednakże istnieją regulacje pozakodeksowe, które przewidują analogiczną ochronę dla osób wykonujących określone obowiązki służbowe w warunkach zbliżonych do tych, jakie dotyczą funkcjonariuszy publicznych (np. lekarz, ratownik medyczny, pracownik socjalny).

Kierownictwo Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dostrzega potrzebę zmiany przepisów prawa regulujących funkcjonowanie domów pomocy społecznej, m.in. w obszarze zwiększania bezpieczeństwa zarówno ich pracowników, jak i mieszkańców w związku z sygnałami dotyczącymi incydentów zakłócania spokoju w tych placówkach.

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego przewiduje w kilku przypadkach możliwość zastosowania przymusu bezpośredniego wobec osób z zaburzeniami psychicznymi będących pensjonariuszami domów pomocy społecznej. Stosowanie tego typu środków jest obwarowane szeregiem warunków np. udziałem lekarza czy pielęgniarki.

Należy podkreślić, że ochrona prawna przewidziana dla funkcjonariuszy publicznych przysługuje tylko wybranym pracownikom domów pomocy społecznej, tj. pracownikom socjalnym (art. 121 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zgodnie z którym pracownikowi socjalnemu przysługuje ochrona prawna przewidziana dla funkcjonariuszy publicznych). Z kolei pracownicy tacy jak np. opiekunowie w domach pomocy społecznej nie są objęci ochroną prawną przewidzianą dla funkcjonariuszy publicznych.

Szczegółnej uwagi wymaga celowość wprowadzenia zmian w kontekście wskazanej w interpelacji grupy osób z zaburzeniami psychicznymi. W dużej części są to osoby częściowo bądź całkowicie ubezwłasnowolnione, często niezdolne lub zdolne tylko w ograniczonym stopniu do oceny popełnionego przez siebie czynu i jego konsekwencji. Należy przy tym zauważyć, że osoby z poważnymi zaburzeniami psychicznymi, działające w stanie niepoczytalności, nie mogą ponosić odpowiedzialności karnej w rozumieniu przepisów

Kodeksu karnego. Wydaje się zatem, że we wskazanych przypadkach skuteczniejszym od zaostrzenia kar za popełnione przestępstwa rozwiązaniem byłoby wzmocnienie działań prewencyjnych oraz zapewnienie odpowiednich środków ochronnych, które w większym stopniu wpłynęłyby na poprawę bezpieczeństwa pracowników i pensjonariuszy domów pomocy społecznej.

Kwestia ta wymaga rzetelnej analizy, zwłaszcza że rekomendacje przedstawione w interpelacji, zawierające konkretne propozycje rozwiązań, wykraczają poza wyłączną właściwość Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i dotyczą zakresu działań Ministra Sprawiedliwości.

Informuję, że w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nad projektem zmiany przepisów ustawy o pomocy społecznej pracuje Zespół do spraw reformy systemu pomocy społecznej, powołany jako organ opiniotawczo-doradczy Ministra. W skład zespołu wchodzi eksperci, praktycy i naukowcy, których zadaniem jest dokonanie gruntownego przeglądu funkcjonujących w ramach systemu pomocy społecznej rozwiązań prawnych i organizacyjnych.

Zadaniem zespołu jest weryfikacja dostępności świadczeń i usług społecznych, analiza sytuacji pracowników systemu pomocy społecznej, ocena funkcjonowania i finansowania instytucji pomocowych świadczących usługi całodobowe oraz opracowanie propozycji zmian prawnych i innych rekomendacji. Działania te doprowadzą do integracji różnych form wsparcia i zacieśnienia współpracy między instytucjami państwowymi, samorządami, organizacjami pozarządowymi oraz lokalnymi społecznościami, co przyczyni się do zwiększenia skuteczności realizowanych działań pomocowych.

Z wyrazami szacunku

**z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**

**Katarzyna Nowakowska**

**Podsekretarz Stanu**

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/